

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 134/2017-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, sudkyne Mariannny Mochnáčovej a zo sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Tijanou Čečekovou, Drieňová 76/17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 14, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 2 Ps 2/2011 zo 6. októbra 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24 CoP 1/2016 zo 17. februára 2016 a takto

rozhodol:

Sťažnosti [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 134/2017-26 z 8. marca 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 14, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Ps 2/2011 zo 6. októbra 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 24 CoP 1/2016 zo 17. februára 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“, spolu aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľovi ako účastníkovi konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony bola rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 Ps 2/2011 zo 6. októbra 2015 obmedzená spôsobilosť na právne úkony v rozsahu rozhodovania o liečbe jeho psychického ochorenia, v rozsahu konania pred súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní a štátnymi orgánmi a v rozsahu podávania písomných podaní na súdy, orgány činné v trestnom konaní a štátne orgány a zo strany okresného súdu mu bolo za opatrovníka ustanovené mesto [REDAKOVANÉ]. Po podaní odvolania tak zo strany sťažovateľa, ako i zo strany mesta [REDAKOVANÉ] krajský súd rozsudkom sp. zn. 24 CoP 1/2016 zo 17. februára 2016 potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu v časti obmedzenia sťažovateľa v spôsobilosti na právne úkony a odvolanie mesta [REDAKOVANÉ] v časti čiastočného pozbavenia spôsobilosti na právne úkony sťažovateľa odmietol. Krajský súd zároveň rozsudok súdu prvej inštancie v časti ustanovenia mesta [REDAKOVANÉ] za opatrovníka sťažovateľa zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Proti druhostupňovému rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší

súd“), ktorý uznesením sp. zn. 7 Cdo 88/2016 z 28. septembra 2016 dovolanie sťažovateľa odmietol.

3.1 Argumentujúc priebehom trestného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 T 21/2009 (v rámci ktorého bol sťažovateľ aj oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Senica sp. zn. 2 Pv 1013/2005 pre trestný čin krivého obvinenia podľa § 174 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, pozn.), ktoré predchádzalo iniciovaniu súdneho konania o obmedzenie spôsobilosti sťažovateľa na právne úkony na základe návrhu sudkyne Mgr. Heleny Silaveckej, sťažovateľ koncipuje nosné sťažnostné dôvody ním podanej ústavnej sťažnosti, v rámci ktorých pozornosť upriamuje najmä na arbitrárnosť a svojvôľu odvolacieho súdu pri právnom posúdení veci a pri vykonaní dokazovania. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd „... *arbitrárne rozhodol o návrhu sťažovateľa tým, že svoje skutkové zistenia a právne závery riadne neodôvodnil. Odvolací súd sa obmedzil vo svojich záveroch na konštatácie výsledkov jeho hodnotenia bez logického vysvetlenia zistených skutočností s použitím súvisiacich právnych ustanovení. Rozhodnutie odvolacieho súdu je tak nepresvedčivé a popiera základné princípy spravodlivého procesu, ktorého výsledkom je predvídateľné rozhodnutie pre účastníkov konania. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti obmedzenia sťažovateľa v spôsobilosti na právne úkony, vychádzal pri tom chybné tak, ako súd prvej inštancie, z nesprávneho a neúplného vyhodnotenia existujúcich dôkazov, z nesprávneho právneho posúdenia.*

Súd v predmetnom konaní vykonal dokazovanie aj s oboznámením sa s dodatkom znaleckého posudku znalcov [REDACTED] a [REDACTED] vypracovaného dňa 21.07.2011. Uvedený dodatok znaleckého posudku a jeho závery sťažovateľ od samého počiatku namieta. Zároveň je nesprávne konanie súdu, keď sa súd oboznamuje len s dodatkom a neberie do úvahy celý znalecký posudok, okolnosti jeho vypracovania (t. j. sťažovateľom tvrdený znalecký posudok č. 63/2008, č. 52/2008 zo 17. októbra 2008, pozn.).“

3.2 Sťažovateľ tvrdil, že krajský súd mal vypočítať i jeho rodinných príslušníkov, ktorí sa mali vyjadriť k podanému návrhu na obmedzenie jeho spôsobilosti na právne úkony. Podľa neho „... názor jeho rodinných príslušníkov bol absolútne súdom odignorovaný, resp. jednoduchšie bolo pre znalcov konštatovať, že sú ovplyvniteľní sťažovateľom /syn sťažovateľa ani nebýva v spoločnej domácnosti s rodičmi/...

V rámci dokazovania súd neskúmal vplyv údajnej duševnej poruchy na celkové konanie a činy v rodine, v jeho spoločenskom styku s okolím, s prihliadnutím na jeho osobné, rodinné, majetkové, zárobkové a iné pomery. Súd nebral do úvahy tvrdenia blízkych osôb sťažovateľa - syna, manželky. Taktiež namietame a poukazujeme, že súd nevykonal kontrolné znalecké dokazovanie, napriek tomu že si ho sťažovateľ opakovane žiadal.“.

3.3 Ako ďalej sťažovateľ uvádza, „... odvolací súd... zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti ustanovenia za opatrovníka Mesto [REDAKOVANÉ] ktorý je oprávnený a povinný zastupovať sťažovateľa v rozsahu, v ktorom je obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Týmto postupom krajského súdu došlo k situácii, že od 14.03.2016 sťažovateľ má obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, ale nemá ustanoveného opatrovníka. Čiže postupom súdov došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a odňala sa možnosť sťažovateľovi uplatňovať svoje práva absolútne, nakoľko súd mu obmedzil spôsobilosť, ale viac ako 10 mesiacov nemá ustanoveného opatrovníka...

Existujúci právny status svojej osoby považuje navrhovateľ za ponižujúci - je obmedzený na spôsobilosti na právne úkony, nemá ustanoveného opatrovníka, nedokáže sám ani prostredníctvom opatrovníka realizovať svoje práva, svoju ochranu.“.

3.4 V poradí štvrtou nosnou sťažnostnou argumentáciou bolo tvrdenie sťažovateľa, že „... na pojednávaní konanom dňa 25.08.2015 na Okresom súde Skalica bol sťažovateľ ako účastník konania upovedomený, že dňa 06.10.2015 o 12.45 hod. sa na Okresnom súde Skalica uskutoční ďalšie pojednávanie vo veci jeho obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, termín vzal na vedomie. V dôsledku infekčného ochorenia jeho a jeho manželky - opatrovníčky /črevná chrípka/, ktoré znemožňovalo akýkoľvek jeho pobyt mimo domácnosti sa na predmetné pojednávanie nemohol spolu s opatrovníčkou dostaviť. Riadne a včas sa spolu s opatrovníčkou ospravedlnili - predložil konajúcemu súdu ospravedlnenie

zo dňa 05.10.2015, lekársku správu, kópiu PN. Sťažovateľ sa domnieva, že vzhľadom na skutočnosť, že keď nepožiadal o odročenie pojednávania, súd po predložení PN, pri tak závažnom konaní, ako je konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, mal sám rozhodnúť, že pojednávanie odročuje a tým umožniť účastníkom jeho konania - sťažovateľovi aj opatrovníčke - prístup k súdu, možnosť vyjadriť sa. Súd na pojednávaní konanom dňa 25.08.2015 vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené [ústavný súd z obsahu spisu túto skutočnosť nezistil, pozri k tomu bližšie bod 12 (iv) nálezu, pozn.], následne na pojednávaní konanom dňa 06.10.2015, bez prítomnosti sťažovateľa a jeho opatrovníčky vykonal doplňujúce dokazovanie. Sťažovateľ a jeho opatrovníčka nemali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, z toho dôvodu - sťažovateľ je toho názoru, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom...“.

4. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 557/2009, ako i rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 313/2012 sťažovateľ v závere podanej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd konštatoval porušenie ním označených práv (bod 1) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 Ps 2/2011 zo 6. októbra 2015, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 24 CoP 1/2016 zo 17. februára 2016, aby napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 33 000 €, ako aj úhradu trov konania.

5. Podaním z 23. februára 2017 doručeným ústavnému súdu 28. februára 2017 sťažovateľ opakovane poukázal na nosné sťažnostné argumenty a ústavnému súdu predložil zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 4 T 21/2009 kópiu zápisnice o výsluchu svedkov – [redacted] z 26. augusta 2005 a [redacted] z 19. októbra 2005, ďalej kópiu lekárskej správy [redacted] zo 7. decembra 2016, kópiu uznesenia krajského súdu sp. zn. 44 Sd 41/2014 z 20. februára 2017, ako aj kópiu lekárskej správy [redacted] [redacted] zo 16. februára 2017.

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili okresný súd listom z 12. apríla 2017 (sp. zn. 1 SprV 28/2017) a krajský súd listom z 12. apríla 2017 (sp. zn. Spr 188/17). K ich vyjadreniu zaujala podaním zo 6. mája 2017 stanovisko právna zástupkyňa sťažovateľa.

6.1 Predsedníčka okresného súdu v stanovisku v podstatnom uviedla:

«Z obsahu spisu a vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplývajú tieto úkony vo veci:

Sudkyňa Okresného súdu Skalica Mgr. Helena Silavecká podala na tunajšom súde dňa 16.08.2011 podnet na začatie konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony proti [REDAKOVANÉ]... v nadväznosti na doplnok k znaleckému posudku, v ktorom znalkyňa dospela k záveru, že menovaný je chorobne narušený, trpí paranoidnou psychotickou poruchou, ktorá narušuje jeho schopnosť adekvátne komunikovať so štátnymi úradmi. K podnetu bol doložený doplnok znaleckého posudku vypracovaný znalcami z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Vec bola... pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Božene Michaláčovej, ktorá dňa 25.08.2011 uznesením sp. zn. 2Ps/2/2011-10 začala bez návrhu konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ]... a zároveň uznesením zo dňa 25.08.2011, sp. zn. 2Ps/2/2011-11 ustanovila podľa § 187 ods. 1 O.s.p. [REDAKOVANÉ], zamestnankyňu Okresného súdu Senica na zastupovanie [REDAKOVANÉ] v konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Voči uzneseniam súdu podal dňa 13.09.2011 [REDAKOVANÉ] odvolanie...

Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 10 CoP/31/2011-24 zo dňa 15.02.2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 08.06.2011 manželka [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], súdu oznámila, že nesúhlasí s jej ustanovením za opatrovníčku pre manžela.

Dňa 19.06.2012 sudkyňa vyzvala [REDAKOVANÉ], aby súdu oznámil koho navrhuje aby mu súd ustanovil za opatrovníka pre dané konanie.

Dňa 13.07.2012 [REDAKOVANÉ] súdu oznámil, že navrhuje ustanoviť za opatrovníka samého seba. Dňa 17.07.2012 sudkyňa žiadala Mesto [REDAKOVANÉ] o oznámenie, či súhlasia s ich ustanovením za opatrovníka pre menovaného v konaní o jeho spôsobilosť na právne úkony.

Dňa 03.08.2012 Mesto [REDAKOVANÉ] súdu oznámilo, že nesúhlasí s ich ustanovením za opatrovníka pre [REDAKOVANÉ] z dôvodu, že menovaný má rodinných príslušníkov.

Dňa 13.08.2012 súd uznesením sp. zn. 2Ps/2/2011-45 ustanovil za opatrovníčku pre [REDAKOVANÉ], v konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ], zamestnankyňu OS Senica.

Dňa 30.08.2012 podal voči uzneseniu Okresného súdu Skalica sp. zn. 2Ps/2/2011-45 odvolanie [REDAKOVANÉ]...

Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 20.12.2012, sp. zn. 10CoP/27/2012-58 zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a za opatrovníčku na zastupovanie [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. 2Ps/2/2011 ustanovil jeho manželku, [REDAKOVANÉ]...

Dňa 27.02.2013 sa sudkyňa v spise zaoberala námietkou zaujatosti, ktorú voči jej osobe vzniesol [REDAKOVANÉ].

Dňa 12.03.2013 sudkyňa uznesením ustanovila znalca [REDAKOVANÉ]... otázky pre znalecké dokazovanie.

Dňa 22.03.2013 [REDAKOVANÉ] vyslovil zaujatosť znalkyne...

Dňa 17.04.2013 sudkyňa vydala uznesenie sp. zn. 2Ps/2/2011-82, ktorým rozhodla, že znalkyňa [REDAKOVANÉ] nie je vylúčená z konania sp. zn. 2Ps/2/2011.

Dňa 03.05.2013 podal voči predmetnému uzneseniu odvolanie [REDAKOVANÉ] spolu s opatrovníčkou [REDAKOVANÉ].

Krajský súd Trnava uznesením zo dňa 30.09.2013 sp. zn. 23CoP/58/2013-162 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil...

Dňa 07.02.2014 bol súdu doručený znalecký posudok vypracovaný znalkyňou [REDAKOVANÉ], v ktorom znalkyňa, okrem iného, konštatovala, že [REDAKOVANÉ] trpí paranoidnou bludovou poruchou, kverulantnou a megalomaniackou formou, pričom ide o závažnú poruchu psychiky trvalého charakteru...

Dňa 27.03.2014 sudkyňa vyzvala [REDAKOVANÉ], aby súdu oznámil, koho navrhuje ustanoviť za svojho opatrovníka, v prípade rozhodnutia súdu o jeho spôsobilosti na právne úkony, okrem manželky a syna, s poukazom na znalecký posudok, kedy znalkyňa upozornila na skutočnosť, že jeho manželka a zrejme aj syn, sú do tej miery ovplyvnení odporcom, že nie je možné očakávať od nich riadne plnenie si povinností opatrovníka. [REDAKOVANÉ] nezaslal súdu relevantnú odpoveď.

Dňa 08.04.2014 sudkyňa vyzvala [REDAKOVANÉ], aby súdu oznámila koho navrhuje ustanoviť za opatrovníka pre [REDAKOVANÉ], v prípade rozhodnutia súdu o spôsobilosti [REDAKOVANÉ] na právne úkony. [REDAKOVANÉ] podaním doručeným súdu dňa 17.04.2014 oznámila, že sa nevzdáva opatrovníctva pre [REDAKOVANÉ]...

Dňa 25.08.2015 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa všetci účastníci a predvolaný svedok dostavili. Vo veci sa uskutočnilo dokazovanie. V konaní bol vypočutý [REDAKOVANÉ], o koho spôsobilosti na právne úkony sa rozhodovalo, znalkyňa [REDAKOVANÉ], svedok [REDAKOVANÉ] ml., opatrovníčka [REDAKOVANÉ]. Na pojednávaní bol oboznámený znalecký posudok, ktorý vypracovala znalkyňa [REDAKOVANÉ], spisový materiál, a to najmä č.l. 80, 89-156. Pojednávanie bolo odročené na deň 06.10.2015 s tým, že účastníci zobrali termín pojednávania na vedomie. Súd si žiadal správy od [REDAKOVANÉ], psychiater a od [REDAKOVANÉ].

Zo správy [REDAKOVANÉ] doručenej súdu dňa 10.09.2015 mal súd preukázané, že [REDAKOVANÉ] sa dostavuje na pravidelné kontroly, ochorenie je v stave sociálnej úzdravy, pričom sa jedná o chronické ochorenie - trvalá porucha s bludmi.

Psychiatrická nemocnica podaním doručeným súdu dňa 10.09.2015 oznámila, že [REDAKOVANÉ] trpí psychickou poruchou F 22.8 - pretrvávajúca porucha s bludmi.

Dňa 05.10.2015 bolo na súd osobne podané ospravedlnenie [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z neúčasti na pojednávaní z dôvodu ich PN. Priložili lekársku správu a PN-ku. Nežiadali o odročenie pojednávania. Z potvrdenia lekára o dočasnej pracovnej neschopnosti mal súd preukázané, že [REDAKOVANÉ] je práceneschopná od 28.09.2015.

Z lekárskej správy [REDAKOVANÉ] mal súd preukázané, že [REDAKOVANÉ] je práceneschopný od 02.10.2015, kontrola dňa 09.10.2015.

Dňa 06.10.2015 sa uskutočnilo v danej veci pojednávanie, na ktorom sudkyňa konštatovala, že [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nežiadali o odročenie pojednávania z dôvodu ich zdravotného stavu.

Podľa § 119 O.s.p. platného dňa 06.10.2015 (deň pojednávania)

Pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

(2) Účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu, po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo

odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä:

a) dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania.

b) deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel,

c) ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil.

(3) Ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musí obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania.

V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia, platného v čase súdneho pojednávania, ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka, alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musí obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav im neumožňuje účasť na pojednávaní. Nakoľko ■■■■■ a opatrovníčka ■■■■■ vo svojom ospravedlnení, ktoré osobne podali na súde dňa 05.10.2015, nežiadali odročiť pojednávanie z dôvodu ich zdravotného stavu a ani nedoložili súdu vyjadrenie lekára o ich zdravotnom stave, pre ktorý sa nemôžu zúčastniť pojednávania, súd pojednávanie neodročil. Z lekárskeho správ, ktoré súdu účastníci predložili, nebolo ani zrejmé o aké ochorenie sa u menovaných jedná. Účastníci konania boli v danej veci osobne vypočutí na pojednávaní konanom dňa 25.08.2015, súd preto pojednával aj v ich neprítomnosti a následne uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené. V rámci dokazovania súd skúmal vplyv duševnej poruchy, konštatovanej znalcom a potvrdenej psychiatrom ■■■■■ a primárom ■■■■■ na celkové konanie ■■■■■ v jeho spoločenskom styku s okolím, pričom prihliadol na jeho osobné vyjadrenie pred súdom a na jeho listovú korešpondenciu so súdmi, prokuratúrou, ktoré sú založené v spise. Po zhodnotení všetkých dôkazov bol v danej veci vyhlásený rozsudok, ktorým súd obmedzil ■■■■■ v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu rozhodovania o liečbe jeho psychického ochorenia, v rozsahu konania pred súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní a štátnymi orgánmi a podávania písomných

podaní na súdy, orgány činné v trestnom konaní a štátne orgány. Súd ustanovil [redacted] [redacted] opatrovníka Mesto [redacted] a rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku súdu podali odvolanie [redacted], [redacted] a Mesto [redacted] [ktoré v odvolaní proti rozsudku okresného súdu ako opatrovník sťažovateľa uviedlo, aby „spôsobilosť na právne úkony [redacted] má byť obmedzená aj v rozsahu konania pred orgánmi územnej samosprávy, obcami a mestami, kde [redacted] taktiež podával a podáva podania, ktoré svojím obsahom hrubo, zavádzajúco, nepravdivo urážajú volených predstaviteľov samospráv a zamestnancov, v ktorých sú uvádzané nereálne skutočnosti vrátane agresívnych vyhrážok“ (s. 372 v spise) – a k tomu priložilo ako dôkazy 28 podaní sťažovateľa adresovaných mestu a tiež list prednostu mestského úradu z 1. februára 2010 adresovaný sťažovateľovi – č. 1. 375, pozn.] .

Krajský súd... rozsudkom zo dňa 17.02.2016 rozsudok súdu prvého stupňa v časti obmedzenia [redacted] v spôsobilosti na právne úkony potvrdil. V časti ustanovenia za opatrovníka mesto [redacted] rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie...

Prvostupňový súd, viazaný rozhodnutím krajského súdu, pokračuje v konaní o ustanovenie opatrovníka osobe, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Dňa 15.04.2016 právna zástupkyňa [redacted], JUDr. Tijana Čéčezová podala dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.02.2016.

Dňa 21.04.2016 Mesto [redacted] zaslalo súdu správu, že nemá vedomosť o príbuzných [redacted]...

Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 28.09.2016 dovolanie odmietol...

Dňa 12.12.2016 sudkyňa v spise urobila úpravu s tým, aby vyššia súdna úradníčka zisťovala okruh osôb, ktoré by mohol súd ustanoviť za opatrovníka [redacted]; pripojiť spis 2C 151/08, v ktorom sa nachádza Osvedčenie o dedičstve po otcovi [redacted] [redacted], z ktorého je zrejmé, že [redacted] má brata [redacted].

[redacted] súdu oznámil dňa 09.01.2017, že nemá záujem túto funkciu zastávať.

Lustráciou v Registri obyvateľov súd dňa 17.01.2017 zistil, že [redacted] má dcéru [redacted], rod. [redacted]... [redacted] súdu dňa 02.02.2017 oznámila, že s ustanovením za opatrovníčku nesúhlasí.

Dňa 07.04.2017 vyššia súdna úradníčka vyzvala Mesto [REDAKOVANÉ] aby súdu v lehote 20 dní oznámili konkrétne dôvody, pre ktoré vyjadrili svoj nesúhlas s opatrovníctvom [REDAKOVANÉ]. Doposiaľ súdu neprišla odpoveď.

Na základe vyššie uvedeného výpisu úkonov súdu v konaní a vyjadrenia zákonnej sudkyne k nosným sťažnostným argumentom sťažovateľa v Uznesení Ústavného súdu SR č.k. I. ÚS 134/2017-26 zo dňa 8. marca 2017 uvádzam:

K bodu 3.A

V predmetnom konaní súdu prvej inštancie sp. zn. 2Ps/2/2011 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ] súd nevykonal dokazovanie dodatkom znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Súd vykonal dokazovanie znaleckým posudkom č. 1/2014 vypracovaným [REDAKOVANÉ]. Doplnok znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bol len podkladom na podanie podnetu na začatie konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, ktorý podnet podala sudkyňa Mgr. Helena Silavecká.

K bodu 3.B

V rámci dokazovania súd skúmal vplyv duševnej poruchy, konštatovanej znalcom [REDAKOVANÉ] v znaleckom posudku č. 1/2014 a potvrdenej psychiatrom [REDAKOVANÉ], ktorý v písomnej správe (č.l. 284 spisu) konštatoval, že u [REDAKOVANÉ] ide o trvalú poruchu s bludmi a primárom [REDAKOVANÉ], ktorý uviedol, že u menovaného ide o psychickú poruchu s bludmi (č.l. 287 spisu), na celkové konanie [REDAKOVANÉ] v jeho spoločenskom styku s okolím, pričom prihliadol na jeho osobné vyjadrenie na pojednávaní pred súdom dňa 25.08.2015 a na jeho listovú korešpondenciu so súdmi, prokuratúrou, ktoré sú založené v spise. Listová korešpondencia [REDAKOVANÉ] bola oboznámená na pojednávaní konanom dňa 25.08.2015, na ktorom bol [REDAKOVANÉ] prítomný. Súd nevykonal kontrolné znalecké dokazovanie, pretože považoval znalecký posudok vypracovaný znalkyňou [REDAKOVANÉ] za správny a presvedčivý. Znalkyňa [REDAKOVANÉ] v znaleckom posudku konštatovala, že [REDAKOVANÉ] trpí paranoidnou bludovou poruchou (ide o závažnú poruchu psychiky trvalého charakteru), čo rovnako konštatovali aj psychiater [REDAKOVANÉ] a primár [REDAKOVANÉ]. Súd na pojednávaní konanom dňa 25.08.2015 vypočul ako svedka syna [REDAKOVANÉ] a manželku [REDAKOVANÉ], ktorí vo svojej podstate schvaľovali písomné

podania [REDAKOVANÉ], ktoré sú založené v spise, avšak znalkyňa vo svojom znaleckom posudku uviedla, že manželka a syn [REDAKOVANÉ] sú do tej miery ovplyvnení odporcom, že nie je možné očakávať plnenie si povinností opatrovníka.

K bodu 3.C, 3.D)

K sťažnostnej argumentácii sťažovateľa k uvedeným bodom rozhodnutia v celom rozsahu poukazujem na obsah vyjadrenia zhora v časti uvedených úkonov od dátumu 05.10.2015, v ktorej je opísaný priebeh pojednávanií, neúčast' na pojednávanií, dôvod pojednávania bez prítomnosti strán a postup súdu prvej inštancie po zrušení výroku v časti ustanovenia opatrovníka sťažovateľovi odvolacím súdom. Všetky úkony boli urobené za účelom ustanovenia opatrovníka [REDAKOVANÉ], v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony, pričom doposiaľ žiadna z oslovených osôb nesúhlasila s opatrovníctvom. Šetrenie ohľadom zistenia osôb, ktoré by mohli opatrovníčku funkciu zastávať vykonáva súd ex offi, i napriek tomu, že [REDAKOVANÉ] udelil plnú moc na zastupovanie advokátke, ktorá však súdu nenavrhol žiadnu osobu, ktorú by súd mohol ustanoviť za opatrovníka. Konanie o ustanovenie opatrovníka sa z týchto dôvodov predlžuje. Okrem toho je potrebné poznamenať, že v období od 04.05.2016 do 10.11.2016 sa spis nachádzal na Najvyššom súde SR z dôvodu dovolania, ktoré podala právna zástupkyňa menovaného.

Záverom môžem konštatovať, že:

1. Vo veci zo strany súdu bolo postupované a jednotlivé úkony súdu boli vykonané plynulo a s ohľadom na zaťaženosť súdu v primeraných časových intervaloch.

2. V súvislosti s ustanovením opatrovníka [REDAKOVANÉ], v rozsahu obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony sú priebežne vykonávané úkony v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu.

3. Mám za to, že sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 14, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy... a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 2Ps/2/2011 zo dňa 6. októbra 2015 nie je dôvodná.»

6.2 Predseda krajského súdu v stanovisku v podstatnom uviedol:

„Okresný súd Skalica ako súd prvej inštancie v danej veci rozhodol rozsudkom č.k. 2Ps/2/2011-295 zo dňa 06.10.2015 tak, že obmedzuje [REDAKOVANÉ]...v spôsobilosti na právne úkony... Súd zároveň ustanovil [REDAKOVANÉ] opatrovníka Mesta [REDAKOVANÉ] ktorý je oprávnený a povinný zastupovať [REDAKOVANÉ] v rozsahu, v ktorom je obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony a vyslovil, že opatrovník je povinný dvakrát ročne vždy k 01.06. a k 01.12 predkladať súdu správu o výkone opatrovníckej funkcie...

Spis bol odvolaciemu súdu predložený dňa 08.01.2016 a odvolací súd rozhodol sp. zn. 24CoP/I/2016 zo dňa 17.02.2016 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti obmedzenia [REDAKOVANÉ]... v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu rozhodovania o liečbe jeho psychického ochorenia, v rozsahu konania pred súdmi, orgánmi činnými v trestnom konaní a štátnymi orgánmi a podávania písomných podaní na súdy, orgány činné v trestnom konaní a štátne orgány potvrdil. Odvolanie Mesta [REDAKOVANÉ] v časti čiastočného pozbavenia spôsobilosti na právne úkony [REDAKOVANÉ] odmietol. Rozsudok súdu prvého stupňa v časti ustanovenia za opatrovníka Mesta [REDAKOVANÉ] ktorý je oprávnený a povinný zastupovať [REDAKOVANÉ] v rozsahu, v ktorom je obmedzená jeho spôsobilosť na právne úkony zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd rozhodoval za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania... a rozsudok bol verejne vyhlásený... a došiel k záveru, že sú splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v časti obmedzenia spôsobilosti na právne úkony, pretože odvolacie argumenty odvolateľov, tzn. pozbavovaného a jeho opatrovníka pre konanie neboli dôvodné. Čo sa týka odvolania Mesta [REDAKOVANÉ] toto bolo potrebné čiastočne, tzn. vo veci samej odmietnuť a v časti ustanovenia za opatrovníka [REDAKOVANÉ] zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozsudok je odôvodnený s prihliadnutím na odvolacie argumenty odvolateľov. O dovolaní proti vyššie popísanému rozsudku odvolacieho súdu rozhodol Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 28.09.2016 sp. zn. 7 Cdo 88/2016 tak, že dovolanie [REDAKOVANÉ] odmietol. Z uznesenia vyplýva, že NS SR nezistil dovolateľom namietané procesné vady a konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa na kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí (vtedy platný § 157 ods. 2 OSP).

Som názoru, že postupom a rozhodnutím súdu boli rešpektované práva sťažovateľa a nedošlo k porušeniu sťažovateľom namietaných práv podľa Ústavy SR a Dohovoru...“

6.3 Právna zástupkyňa sťažovateľa k vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu v podstatnom v podaní zo 6. mája 2017 uviedla:

„K predmetnej veci by sme sa radi vyjadrili, že sa pridrižujeme tvrdení uvedených v podanej sťažnosti a považujeme za neprípustné a v rozpore s právami sťažovateľa existenciu právneho stavu keď je sťažovateľ už dlhú dobu obmedzený na spôsobilosti na právne úkony bez toho aby mu po túto dobu bol ustanovený opatrovník. Prikladám ako prílohu Zaujatie stanoviska na ÚS SR I. ÚS 134/2017-43 sťažovateľom - email zo dňa 30.04. 2017.“

6.4 Sťažnosť po prijatí sťažnosti sťažovateľa bola doplnená ešte podaním sťažovateľa a jeho manželky z 18. júna 2017 doručeným ústavnému súdu 22. júna 2017 a tiež mailovým podaním sťažovateľa z 19. novembra 2017 doplneným 22. novembra 2017.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

9. Podľa čl. 14 ústavy každý má spôsobilosť na práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne.

10. Predmetom sťažnosti – ako to vyplýva z jej petitu – je tvrdenie sťažovateľa, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu (prvostupňového) a krajského (odvolacieho) súdu došlo k porušeniu v bodoch 1 a 9 uvedených práv.

11. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (*mutatis mutandis* I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má

fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

12. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

13. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený advokátkou – ako to vyplýva z petitu uvedenej sťažnosti – ústavnou sťažnosťou napadol iba rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 Ps 2/2011 zo 6. októbra 2015, ako aj rozsudok krajského súdu sp. zn. 24 CoP 1/2016 zo 17. februára 2016. Ústavný súd poznamenáva, že proti namietanému porušeniu sťažovateľových práv – v rozsahu nosných dôvodov tejto sťažnosti (bod 3) sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy pred (dovolacím) najvyšším súdom (mutatis mutandis I. ÚS 104/02), ktoré sťažovateľ aj využil, a preto situácia, na ktorú sa sťažovateľ sťažoval (arbitrárnosť a svojvôľa napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu a odňatie možnosti konať pred súdom), tkvie v rozhodnutí nadriadeného súdu, t. j. v napadnutom rozhodnutí krajského súdu (pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie okresného súdu, pozn.) a v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 88/2016 z 28. septembra 2016 (pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie krajského súdu, pozn.). Právomoc krajského súdu preskúmať napadnuté rozhodnutie okresného súdu z hľadiska sťažovateľom namietaného rozhodnutia okresného súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k okresnému súdu v tejto veci a právomoc najvyššieho súdu preskúmať napadnuté rozhodnutie krajského súdu z hľadiska sťažovateľom namietaného rozhodnutia krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku krajskému súdu v tejto

veci. Vzhľadom na právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (odhliadnuc od ostatných okolností prípadu) by do úvahy prichádzalo len preskúmanie uvedeného uznesenia najvyššieho súdu, nie však preskúmavanie postupu a napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ako sa toho domáhal sťažovateľ (mutatis mutandis III. ÚS 211/03, II. ÚS 223/02). Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd teda nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, pretože ich postup a rozhodnutie v danom prípade preskúmal krajský súd (v prípade okresného súdu) a najvyšší súd (v prípade krajského súdu) uznesením sp. zn. 7 Cdo 88/2016 z 28. septembra 2016, ktoré však v petite (v sťažnostnom návrhu) ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, nie je ani len spomenuté (preskúmanie tohto uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľ nežiada ani v samotnom texte sťažnosti, pozn.).

14. V súvislosti s uvedenými vadami petitu sťažnosti ústavný súd dodáva, že sťažovateľ je zastúpený advokátkou. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

15. Z uvedených dôvodov bolo potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 5. decembra 2017